

Håp hos kreftpasienter i palliativ fase
Cancer patients' hope in the palliative phase

Kandidatnummer: 40

VID vitenskapelige høgskole

Oslo

Fordypningsoppgave

Videreutdanning i kreftsykepleie

Kull: Heltid 2021/2022

Antall ord: 4294

20.05.2022

Abstrakt

Innledning: Håp er viktig for pasienter med en langt framskreden sykdom. Opprettholdelsen av et håp har positiv innvirkning på livskvaliteten. I tillegg så bidrar håp til indre styrke og energi, og det gir en følelse av å føle seg verdsatt.

Problemstilling: Hvordan uttrykkes håp hos kreftpasienter i palliativ fase?

Metode: Dette er en systematisk litteraturstudie

Resultat: Det kommer frem tre hovedresultater. Håp om kur, håp om å leve et normalt liv og håp om forsoning mellom liv og død.

Konklusjon: Håpet om kur er helt nødvendig for kreftpasientene, fordi det henger sammen med håpet om en fremtid. Håpet om å leve et normalt liv handler om ønsket om å leve slik de gjorde før sykdommen, men som er vanskelig å gjøre, og pasientene måtte akseptere dette. Viktige deler av å leve et normalt liv er å sette seg og heller sette seg kortsiktige mål og å være smertefri. For de kinesiske pasientene så handler det også om å være funksjonell uavhengig, slik at de ikke blir en byrde for sin familie. Håpet om forsoning mellom liv og død handler om å forberede seg på døden, samtidig som du nyter nåtiden.

Key words: Håp, kreftpasienter, palliativ

Abstract

Introduction: Hope is important for patients with a far advanced disease. The maintaining of hope have a positive impact on quality of life. In addition, hope contributes to inner strenght and energy, and it gives a feeling of feeling valud.

Research question: How does palliative cancer patients express hope?

Method: This is a systematic litteratur study

Results: Three main results emerge. Hope for a cure, hope to live a normal life and hope for reconciliation between life and death

Conclusion: Hope for a cure is absolutely necessary for cancer patients, because it is linked to the hope for a future. The hope to live a normal life it's about the wish to live like they did before the disease, but this is hard to do, and the patients had to accept that. Important parts of living a normal life is to set short-term goals and to be painfree. For the chinese patients this also included to be functional independent, so they did not becóm a burdan for their family. The hope for reconciliation between life and death is about preparing for death, at the same time you enjoy the present.

Key words: Hope, cancer patients, palliative

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	1
1.1 Problemstilling.....	1
1.2 Hensikt.....	1
2 Metode	2
2.1 Litteratursøk.....	2
2.2 Utvalgelse av artiklene.....	4
2.3 Analyse.....	4
3 Resultater	6
3.1 Håp om kur.....	6
3.2 Håp om å leve et normalt liv.....	6
3.3 Håp om forsoning mellom liv og død.....	7
4 Diskusjon	7
4.1 Håp om kur.....	7
4.2 Håp om å leve et normalt liv.....	9
4.3 Håp om forsoning mellom liv og død.....	10
5 Konklusjon	11
Litteraturliste	12

Vedlegg 1: Litteraturmatrise

Vedlegg 2: PICO-skjema

1 Innledning

I 2020 ble det registrert over 35 000 nye tilfeller av kreft i Norge, og tallet er sakte økende (Kreftregisteret, 2021). På grunn av vår stadig eldre befolkning og moderne behandling, så vil dette medføre at flere pasienter lever lengre med sin kreftsykdom. Dette vil si at det også blir flere og flere pasienter som har behov for palliativ pleie og omsorg (Legemiddelhandboka, 2021).

Palliativ behandling til kreftpasienter omhandler symptomlindring, pleie og omsorg, i tillegg til at en skal opprettholde pasientens livskvalitet. Den palliative behandlingen retter seg ikke bare mot optimal smertelindring, men den ser også på det psykiske, åndelige og eksistensielle behovet (Kreftforeningen, u.d.).

I den siste tiden så har fenomenet håp fått økende interesse (Utne, 2020, s. 67). Travelbee (2001, s. 117) definerer håp som en mental tilstand hvor du har et ønske om å oppfylle et mål, kombinert med en viss forventning om at dette målet er oppnåelig. Håpet gjør at mennesker klarer å bære byrden av sykdom og lidelse (Utne, 2020, s. 68).

Fenomenet håp er ikke bare viktig for ny diagnostiserte pasienter, men også for de pasientene som har en langt framskreden sykdom (Utne, 2020, s. 67). Det viser seg at opprettholdelsen av et håp har positiv innvirkning på livskvaliteten (NOU 2017:16, s. 30). I tillegg så bidrar håp til indre styrke og energi, og det gir en følelse av å føle seg verdsatt. Det viser seg at det under alle de ulike stadiene av kreft så opplever pasientene håp. Dette håpet vil endre seg over tid og når sykdommen utvikler seg (Lorentsen & Grov, 2017, s. 418).

1.1 Problemstilling

Problemstillingen er følgende: «Hvordan uttrykkes håp hos kreftpasienter i palliativ fase?»

Jeg kommer ikke til å avgrense problemstillingen min med tidlig eller sen palliativ fase, jeg ønsker å se på hele den palliative fasen.

1.2 Hensikt

Hensikten med denne oppgaven er å finne ut av hvordan kreftpasienter uttrykker håp når de er i en palliativ fase av sykdommen. I de yrkesetiske retningslinjene for sykepleiere står det presisert at vi skal understøtte håp, men da er det også viktig for oss å vite hvordan dette uttrykkes hos en palliativ kreftpasient (NSF, u.d.).

2 Metode

Denne oppgaven er en systematisk litteraturstudie. En systematisk litteraturstudie kjennetegnes ved at du formulerer en problemstilling som du systematisk besvarer ved å hente inn relevant fag- og forskningslitteratur. Denne type metode baserer seg på at det finnes tilstrekkelig med studier som belyser temaet (Forsberg & Wengström, 2015, s. 26-27).

Jeg har søkt og funnet åtte relevante artikler for min oppgave.

2.1 Litteratursøk

I litteratursøket så har jeg benyttet meg av databaser som Cinahl, Ovid Medline og Google Scholar. Med utgangspunkt i problemstillingen min så har jeg laget følgende søkeord: «palliative care», «end of life», «hope» og «cancer patients». Jeg vurderte å legge inn «meaning» eller «express» i tillegg, men jeg syntes at dette begrenset søket mitt. Jeg ønsket derfor å utføre et søk med søkeordene nevnt ovenfor, for å se hvor mange artikler jeg fikk da. Dersom dette søket ga et veldig stort antall artikler så ville jeg ha lagt inn en av to søkeordene nevnt overfor, for å begrenset søket.

Det første søket jeg utførte var i Cinahl. Jeg startet med å søke på «palliative care» som emneord og nøkkelord. Dette søket ga 47 953 treff. Deretter søkte jeg på «end of life» som nøkkelord som ga 31 469 treff, «hope» som nøkkelord og emneord som ga 27 333 treff og til slutt «cancer patients» som emneord og nøkkelord som ga 86 541.

Jeg huket av for «palliative care» og «end of life», og søkte med «OR». Videre huket jeg av for «palliative care OR end of life» AND «hope» AND «cancer patients». Dette søket ga 230 treff.

Til slutt så satte jeg inn mine inklusjonskriterier som er at pasienten skal være i en palliative fase av sykdommen og over 18 år, artikkelen skal ikke være eldre enn fra 2005 og den skal være skrevet på engelsk, og den skal ha et pasientperspektiv. Etter å ha satt inn mine inklusjonskriterier så endte det med 92 artikler. Jeg leste alle overskriftene og noterte meg de som virket interessante for min problemstilling.

Deretter leste jeg abstrakte på de utvalgte artiklene og endte opp med tre artikler som virket relevante for min oppgave, disse er artikkel nr. 7 «*The meaning of hope from the perspective of Chinese advanced cancer patients in Hong Kong*», artikkel nr. 32 «*Living and dying with*

incurable cancer: a qualitative study on older patients' life values and healthcar professionals' responsivity» og artikkel nr. 49 «*ultimate journey of the terminally ill: ways and pathways of hope*».

Senere gjorde jeg et nytt søk i Chinal med følgende søkeord: «Hope» AND «cancer patients» AND «palliative care or end of life care or terminal care or dying». Jeg satte inn mine avgrensninger som jeg nevnte litt tidligere. Dette ga 244 treff. Jeg så raskt igjennom overskriftene og fant en artikkel som virket interessant. Dette var artikkel nr. 60 : «*Hope, life and death: A qualitative analysis of dying patients talk about hope*»

Etter å ha søkt litt rundt i Chinahl så valgte jeg å gjøre et søk i Ovid Medline. Jeg søkte på: «Palliative care» OR «End of life» AND «hope» AND «cancer patients». Jeg la inn at artikkelen skal være fra 2005 til 2022. Dette ga 202 treff.

Her fant jeg samme artikkel som i Cinahl : «*Ultimate journey of the terminally ill: Ways and pathways of hope*». Jeg finner i tillegg mange artikler som er oversiktsartikler eller som jeg ikke har tilgang til, og derfor ikke får brukt.

Videre så prøvde jeg også å gjøre noen søk i Google Scholar. Første søket så brukte jeg «"hope" AND "cancer" AND "palliative" OR "terminal».

Jeg velger å gjøre et søk uten å legge inn at artikkelen ikke skal være eldre enn fra 2005, bare for å se om det kommer opp noen interessante artikler som er eldre enn dette. I tillegg syntes jeg at jeg har funnet få artikler på mine forrige søk når jeg har brukt denne avgrensningen.

Dette søket i Google Scholar ga mange treff, men jeg leste kun igjennom de 3-4 første sidene for å se om jeg fant noe. Her fant jeg tre relevante artikler: «*Maintaining hope when close to death: insight from cancer patients in palliative home care*» , «*Elderly palliative care cancer patients' descriptions of hope-fostering strategies*» og «*The meaning of the lived experience of hope in patients with cancer in palliative home care*»

Etter dette så prøvde jeg meg på et siste og enkelt søk i Google Scholar med følgende søkeord: «hope, terminal, cancer». På dette søket fant jeg følgende artikkel: From hope to hope: «*The experience of older Chinese people with advanced cancer*».

Søkene jeg nå har beskrevet har gitt meg åtte artikler. Jeg har prøvd flere forskjellige søkeord og sammensetninger, men ser at jeg ender med de samme åtte artiklene.

2.2 Utvelgelse av artikler

Jeg har valgt ut åtte artikler basert på at de tar for seg håp hos palliative kreftpasienter. Siden jeg ønsker å finne ut av hvordan palliative kreftpasienter uttrykker fenomenet håp så er alle artiklene jeg har valgt ut kvalitative. Kvalitativ forskning innebærer å finne ut av meninger og opplevelser, noe som jeg er ute etter i denne oppgaven. Disse meninger og opplevelser vil ikke la seg tallfeste eller måle (Dalland, 2020, s. 54).

Mange av artiklene er eldre enn 10 år, fordi et av inklusjonskriteriene mine er at artikkelen ikke skal være eldre enn 2005. Denne grensen satte jeg, fordi jeg ikke fant nok og relevant forskning fra nyere tid. Når jeg sammenligner de nyeste artiklene med de eldste, så ser jeg at det er de samme resultatene som går igjen. Dette kan tyde på at hvordan palliative kreftpasienter uttrykker håp har holdt seg stabilt over tid, og dette er også en grunn til at jeg velger å inkludere eldre artikler i denne oppgaven. To av disse artiklene er eldre enn fra 2005, men etter å ha lest gjennom artiklene så ser jeg at de er veldig relevante for min oppgave. Jeg har derfor valgt å inkludere de i min oppgave.

To av artiklene jeg har valgt tar for seg kinesiske pasienter. Kina har en annen kultur og kan se på håp og døden annerledes enn de andre studiene. Dette er noe begge studiene sier noe om og noe jeg også er klar over når jeg leser og analyserer artiklene. Det kommer frem både likheter og ulikheter på grunn av kulturen, og dette er noe jeg kommer til å nevne senere i oppgaven.

Pasientene i artiklene befinner seg enten på sykehus eller hjemme, de er også i ulike faser av den palliative fasen. Jeg har ikke begrenset sted og palliativ fase, fordi jeg ikke klarer å finne nok artikler til dette. Det som er interessant er at mange av funnene går igjen uavhengig av hvor pasienter befinner seg og i hvilken fase av den palliative fasen han befinner seg i.

Alle artiklene er etisk godkjente av etisk komite.

2.3 Analyse

Når du skal utføre en vitenskapelig analyse så innebærer dette å dele opp materialet i mindre biter slik at du kan undersøke de enkeltvis, for deretter å sette det sammen igjen. Analysedelen kan deles inn i fem forskjellige steg (Forsberg & Wengström, 2015, s. 152-153).

Det første steget innebærer å lese igjennom teksten flere ganger for å bli kjent med materialet (Forsberg & Wengström, 2015, s. 153). Etter jeg hadde sett meg ut de åtte artiklene så skrev jeg de ut, fordi jeg synes de er lettere å lese på papir enn på pc. Jeg brukte en tusj for å markere det jeg synes var viktig.

Det andre steget tar for seg å finne ut av hva teksten egentlig handler om, her utarbeides det nøkkelfunn (Forsberg & Wengström, 2015, s. 153). I denne delen så begynte jeg å lage en matrise, slik at jeg kunne få en god oversikt over nøkkelfunnene i hver av artiklene.

Nøkkelfunn som gikk igjen var: helbredelse, leve lengre, bo hjemme, smertefri, god livskvalitet, forberedelser, nyte nåtid.

Det tredje steget handler om å gjøre kodene om til kategorier (Forsberg & Wengström, 2015, s. 153). Etter å ha lest artiklene gjentatte ganger og satt de inn i en matrise, så ser jeg at det er flere nøkkelfunn som går igjen. Basert på disse nøkkelfunnene så har dette gitt meg tre kategorier: håp om kur, håp om et normalt liv og håp om forsoning mellom liv og død.

Det fjerde steget handler om kategoriene kan samles til ett tema (Forsberg & Wengström, 2015, s. 153). Jeg føler at mine tre kategorier er gode med tanke på min problemstilling, og det er disse tre jeg ønsker å fordype med videre i.

Håp om kur var noe som gikk igjen i fem av artiklene. Pasientene sier direkte at de har et håp om helbredelse eller en mirakel kur (Benzein et al., 2001; Chen et al., 2015; Daneault et al., 2016; Elliot & Olver, 2009; Gulp et al., 2020). Håp om å leve et normalt liv er et funn jeg fant i fem av artiklene. Dette funnet kom jeg frem til ved at pasientene sier at de ønsker å bo hjemme, ha funksjonell uavhengighet, ha et sosialt liv, ha aktivitet, sette kortsiktige mål, og noen sa direkte at de bare ønsket å leve et normalt liv (Chen et al., 2010; Daneault et al., 2016; Gulp et al., 2020; Mok et al., 2010; Ollson et al., 2010). Det siste funnet er forsoning mellom liv og død, noe som jeg fant i fem av artiklene. Dette omhandler blant annet å betrakte døden som noe naturlig og noe som ikke skal bekjempes, nyte nåtiden og å forberede seg på døden (Chen et al., 2010; Daneault et al., 2016; Duggleby & Wright, 2004; Mok et al., 2010; Ollson et al., 2010).

3 Resultater

3.1 Håp om kur

Funn gjort i flere av studiene viser at pasientene har et håp om kur (Benzein et al., 2001; Chen et al., 2015; Daneault et al., 2016; Elliot & Olver, 2009; Gulp et al., 2020). Ifølge Daneault et al. (2016) så er alle pasientene i studien klar over at de er i en palliativ fase av sykdommen, men at de allikevel ser for seg en fremtid der de er kurert for sin sykdom. Håpet om forlengelse av livet gjelder kun hvis de også kan bevare en god livskvalitet, som for de fleste innebærer å leve et normalt liv. Helst slik de gjorde før de ble syk.

Håpet om kur, selv om sjansen for dette er ekstremt liten, er helt avgjørende for pasientens vilje og evne til å leve videre. Dette håpet er en grunnleggende opplevelse. Det er et ønske om å tro på at mirakler kan skje (Benzein et al., 2001). Håpet om at mirakler kan skje henger sterkt sammen med hvordan medisinsk vitenskap legger frem håpet om en potensiell ny kur (Chen et al., 2015; Elliot & Olver, 2009).

Håpet om kur er også sterkt knyttet til den palliative behandlingen. Så lenge det pågår en form for behandling, så gir dette håp. I tillegg er det viktig for pasientene med god symptomkontroll, da plagsomme symptomer svekker dette håpet (Benzein et al., 2001; Chen et al., 2015).

3.2 Håp om å leve et normalt liv

Ifølge Mok et al. (2010) så har pasientene et håp om å leve et normalt liv. For pasientene i denne studien så betyr dette blant annet å kunne bo hjemme, ha symptomkontroll, ha funksjonell uavhengighet og ha et sosialt liv. Funn fra studien av Ollson et al. (2010) viser at det er viktig for pasientene å fortsatt føle seg inkludert for å kunne leve et så normalt liv som mulig. Det å bli inkludert gir pasientene et håp om fremtiden, samtidig som det gir dem styrke til å forberede seg på den neste fasen. Benzein et al. (2001) kommer frem til at håpet om å kunne leve så normalt som mulig henger sammen med interesser og aktiviteter, og viktigheten med å sette seg kortsiktige mål.

Håpet om funksjonell uavhengighet er spesielt knyttet til den kinesiske kulturen. Grunnen er at de ikke ønsker å være avhengig av andre og ønsker ikke å være en byrde for sin familie.

Derfor bør fysisk funksjon opprettholdes så lenge som mulig, dette bidrar også til å bevare livskvaliteten (Chen et al., 2015; Mok et al., 2010).

3.3 Håp om forsoning mellom liv og død

Det å ha et håp om forsoning mellom liv og død kommer frem i flere av studiene (Chen et al., 2010; Deneault et al., 2016; Duggleby & Wright, 2004; Mok et al., 2010; Ollson et al., 2010).

Denne forsoningen handler om å akseptere og å forberede seg på døden. Det gir pasientene håp hvis de klarer å betrakte døden som en naturlig prosess (Mok et al., 2010).

Pasientene fra studien gjort av Deneault et al., (2010) forteller at det handler om å nyte nåtiden og samtidig forberede seg på døden. I en annen studie så kommer det også frem at forberedelse på døden er viktig, men vanskelig. I denne studien handler forberedelse på døden om to ting. Det første gjelder å ta ansvar for fremtiden og det andre er å se muligheten for å leve etter døden. Det å kunne se muligheten for å leve etter døden hjalp pasientene med å se på døden som et vendepunkt, og ikke som slutten (Ollson et al., 2010).

Det kommer også frem at det er viktig for pasientene å leve en dag om gangen og å leve lykkelig hver dag. Forsoning med døden betyr å akseptere at livet kan ta slutt når som helst (Chen et al., 2010).

4 Diskusjon

4.1 Håp om kur

Flere av artiklene kommer frem til at pasientene har et håp om kur (Benzein et al., 2001; Chen et al., 2015; Deneault et al., 2016; Elliot & Olver, 2009; Gulp et al., 2020). Dette kan ha sammenheng med at fenomenet håp handler om at vi kan se for oss en fremtid (Deneault et al., 2016). Siden håp er noe som er knyttet til fremtiden, så er det derfor aldri sant eller usant, fordi ingen vet hva fremtiden bringer. Allikevel kan håpet være usannsynlig, samtidig som det aldri kan være falskt eller feil (Lohne, 2019). Pasientene forteller at de er realistiske og er klar over at de er i en palliativ fase av sykdommen. Allikevel ser de for seg en fremtid hvor de er kurert for sin sykdom, selv om dette vil kreve et mirakel (Deneault et al., 2016; Gulp et al., 2020). Håpet omfatter en tillit til fremtiden og det er et forsvar mot fortvilelse (Kristoffersen & Breievne, 2016, s. 210). Mennesker henger sterkt ved livet. De aller fleste av

oss har et ønske om å leve videre, selv om vi opplever traumatiske faser av livet. Tanker om døden kan virke skremmende, fordi døden betyr slutten (Husebø & Klaschik, 1998, s. 329).

Dette viser at pasientene kan ha et håp, selv om prognosen er dårlig. Å leve med en uhelbredelig sykdom betyr ikke at du skal leve uten håp. Selv om dette håpet kan være umulig, så kan pasienten fortsatt ha det (Benzein et al., 2001). Det er viktig for helsepersonell å være klar over dette, da vi fra vårt perspektiv ser en pasient med en sykdomsutvikling med kort forventet levetid. For pasienten sin del så kan det ha stor betydning å få beholde håpet, da dette igjen kan ha betydning for livskvaliteten.

Helsepersonell bør prioritere gode og støttende samtaler med pasienten og tydelig få frem at den palliative behandlingene retter seg mot pasientens livskvalitet (NOU 2017:16, s. 30).

Videre så kan håpet om kur henge sammen med at håpet alltid er noe positivt. Det er personen som håper som bestemmer hva håpet skal inneholde. Helsepersonell kan hverken gi eller tvinge pasientens håp i bestemte retninger, men vi kan lytte og veilede. Pasienten må få lov til å finne sitt eget håp, fordi dette er personlig (Lohne, 2019). Selv om håpet om kur kan sees på som et urealistisk håp, så kan det også være veldig nødvendig å ha dette håpet for å kunne mestre livet med uhelbredelig kreft (Lorentsen, 2009). Det viser seg at håpet endrer seg i løpet av sykdomsperioden. Pasienten kan gå fra å håpe om kur og helbredelse til håp om å få oppleve noe en siste gang (NOU 2017:16, s. 30).

Selv om helsepersonell skal hjelpe pasienten og pårørende til å få en felles forståelse for hele situasjonen og informere om hva som er grunn til å håpe på, så er det ifølge Benzein et al. (2001) viktig å kunne få håpe på en mirakel kur. Det å få la pasientene bevare dette håpet er en grunnleggende opplevelse. Pasientene ønsker å tro at et mirakel kan skje eller at en ny medisin blir utviklet i tide for dem til å prøve. Dette viser hvor stor innvirkningen den medisinske vitenskapen har (Benzein et al, 2001; Chen et al., 2015; Elliot & Olver, 2009). Håp har en sentral rolle i menneskets liv, spesielt ved sykdom. Selv om helsepersonell skal gi ærlig og riktig informasjon, så skal vi også hjelpe pasienten med å beholde håpet. Sykepleieren har en viktig rolle i å opprettholde håp hos kroniske syke pasienter (Rustøen, 2008, s. 94).

4.2 Håp om å leve et normalt liv

For de palliative kreftpasientene så viser det seg at de har et håp om å leve et normalt liv, som blant annet innebærer å få bo hjemme, ha funksjonell uavhengighet, være smertefri, ha aktiviteter og å sette seg delmål (Chen et al., 2010; Deneault et al., 2016; Gulp et al., 2020; Mok et al., 2010; Ollson et al., 2010). Ved å opprettholde et vanlig liv, så utsetter dette tanker om sykdom og død (Gulp et al., 2020).

Ettersom sykdommen utvikler seg så kan disse faktorene være vanskelig å opprettholde. Derimot så viser det seg i studien av Mok et al. (2010) at pasientene er klar over at de ikke kan leve slik de gjorde før sykdommen, men at de heller da må fokusere på de små tingene i livet. På en annen side så vil pasienter som sliter med smerter stadig bli påminnet deres situasjon (Mok et al., 2010). Hvor plagsomme symptomene er kan avgjøre hvor sterkt håpet til pasienten er. Det blir derfor viktig med god symptomkontroll (Benzein et al., 2001; Chen et al., 2015; Duggleby & Wright, 2004; Utne, 2020, s. 73).

Det kommer frem at det er viktig for pasientene å sette seg mål, helst til samme dag eller dagen etter. De føler imidlertid stor usikkerhet på om disse målene kan nås. På en annen side så setter ingen av pasientene langsiktige mål (Benzein et al., 2001). Kortsiktige mål hjelper til å gi mening til livet, i tillegg som det hjelper pasientene til å leve en dag om gangen. Videre så gir de kortsiktige målene pasientene en følelse av kontroll når de befinner seg i en situasjon hvor de føler at de ikke har noen kontroll. Det å miste kontrollen hindret deres håp. (Duggleby & Wright, 2004).

Sykepleiere bør derfor oppmuntre pasientene til å sette seg mål, fordi dette setter mer fokus på muligheter enn på begrensninger. Videre så må målene ta utgangspunkt i den enkelte pasienten (Rustøen, 2008, s. 101).

Det som skiller de to kinesiske studiene fra de andre er at de verdsetter funksjonell uavhengighet høyt, på grunn av at de ikke ønsker å være en byrde for sin familie (Chen et al., 2015; Mok et al., 2010). Allikevel så kommer det frem at familie er sentrum for all kinesisk kultur og at de viser emosjonell kjærlighet ved å ta vare på andre. Det er viktig for helsepersonell å vite hvor mye familie betyr i den kinesiske kulturen, fordi dette har stor betydning for pasientens liv og velvære (Mok et al., 2010). Norge er et flerkulturelt samfunn (NOU 2017:16, s. 42), og vi kan derfor møte denne pasientgruppen i praksis.

4.3 Håp om forsoning mellom liv og død

Det kommer frem i artiklene at pasientene har et håp om forsoning mellom liv og død. Denne forsoningen innebærer å akseptere døden, være godt forberedt på døden og å nyte nåtiden (Chen et al., 2010; Deneault et al., 2016; Duggleby & Wright, 2004; Mok et al., 2010; Ollson et al., 2010). Mange av pasientene har et håp om kur, allikevel så er de realistiske i sin tekning. Selv om de ser for seg en fremtid hvor de er helbredet, så ønsker de samtidig å akseptere og forberede seg på døden (Benzein et al., 2001; Chen et al., 2015; Deneault et al., 2016).

Pasientene tar et valg om å akseptere døden. Selv om dette valget ikke nødvendigvis er særlig tiltalende, så gir dette pasientene en frihet til å velge selv. Dette kan bidra til å gi en følelse av kontroll over sin egen skjebne (Travelbee, 2001, s. 119).

For de kinesiske pasientene i studien av Mok et al. (2010) så betyr forsoningen å betrakte døden som er naturlig prosess, istedenfor å se på sykdommen som en uhelbredelig sykdom, og å unngå døden ved å fokusere på en kur. Imidlertid så forteller de kinesiske pasientene fra studien av Chen et al. (2015) noe annet. De uttrykker at de håper på det beste og forbereder seg på det verste. Å håpe på det beste innebærer håpet om kur, imens å forberede seg på det verste innebærer å forberede seg på døden (Chen et al., 2015). Det er interessant å se at det finnes forskjeller mellom de to kinesiske studiene, men likheten er at de begge forteller om forberedelser på døden.

Deneault et al. kommer frem til at pasientene forbereder seg på døden, men samtidig nyter nåtiden. Dette bidrar til å gi en forsoning mellom personlig erfaring og den uhelbredelige sykdommen (Deneault et al., 2016). Selv om pasientene forteller at det er viktig for dem å forberede seg på døden, så syntes de allikevel at dette er vanskelig. Det er tøft å skulle forestille seg døden, fordi det betraktes som en «ukjent destinasjon» (Ollson et al., 2010). Derfor prøver noen pasienter å se for seg et liv etter døden, fordi dette bidrar til mindre frykt for døden (Ollson et al., 2010).

Å nyte nåtiden og å forberede seg på døden er noe som løper parallelt. Pasientene snakker om begge deler likt. Det viser seg at pasienter selv svært nær døden prøver å opprettholde livet, samtidig som de forbereder seg på døden (Ollson et al., 2010).

5 Konklusjon

Håp er noe som er tilstede i alle de ulike stadiene av kreft. Dette bidrar til indre styrke og energi, samtidig som det har en positiv innvirkning på livskvaliteten.

Kreftpasienter i palliativ fase uttrykker håp ved å håpe på kur, leve et normalt liv og forsoning mellom liv og død. Håpet om kur kan sees på som urealistisk fra helsepersonellens synspunkt, men helt nødvendig for kreftpasientene. Dette henger sammen med håpet om en fremtid. Håpet om å leve et normalt liv handler mye om ønsket om å leve slik de gjorde før sykdommen, men som er vanskelig å gjøre. Pasientene måtte akseptere dette og heller sette seg kortsiktige mål. Det å være smertefri er også en viktig del av å leve et normalt liv. For de kinesiske pasientene så handler det også om å være funksjonell uavhengig, slik at de ikke blir en byrde for sin familie. Håpet om forsoning mellom liv og død handler om å forberede seg på døden, samtidig som du nyter nåtiden. Pasientene tar et valg om å akseptere døden, og dette valget gir pasientene en følelse av kontroll over sin egen skjebne. Håpet vil alltid være noe positivt og knyttet til fremtiden, og kan derfor hverken være sant eller usant. Det er kun den som håper som bestemmer håpets innhold. Vi kan ikke gi eller tvinge pasientens håp i en bestemt retning, men vi kan lytte og veilede.

Litteraturliste

Benzein, E., Norberg, A. & Saveman, B-I. (2001). The meaning of the lived experience of hope in patients with cancer in palliative home care. *Palliative Medicine*; 15: 117–126.

Chen, H., Komaromy, C. & Valentine, C. (2015). From hope to hope: The experience of older Chinese people with advanced cancer. *Health*: Vol. 19(2) 154–171.

Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7.utg.). Gyldendal Akademisk.

Daneault, S., Lussier, V., Mongeau, S., Yelle, L., Côté, A., Sicotte, C., Paillé, P., Dion, D. & Caulombe, M. (2016). Ultimate journey of the terminally ill – ways and pathways of hope. *Canadian Family Physician*, vol. 62(8), s.648- 656.

Duggleby, W. & Wright, K. (2004). Elderly palliative care cancer patients' descriptions of hope-fostering strategies. *International Journal of Palliative Nursing*, Vol 10, No 7.

Elliot, J.A & Olver, I.N. (2009). Hope, Life and Death: A Qualitative Analysis of Dying Cancer Patients' Talk About Hope. *Death Studies*, Vol. 33(7), s.609-638.

Forsberg, C. & Wengström, Y. (2015). *Att göra systematiska litteraturstudier* (4.utg.). Stockholm: Natur & Kultur.

Gurp, J.L.P.V, Ebenau, A., Burg, S.V.D. & Hasselaar, J. (2020). Living and dying with incurable cancer: a qualitative study on older patients' life values and healthcare professionals' responsivity. *BMC Palliative Care*, 19:109. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12904-020-00618-w>

Husebø, S. & Klaschik, E. (1998). *Palliativ medisin – omsorg ved livets slutt*. Eide Forlag.

Kreftregisteret (2021). *Kreft i Norge*. Hentet 04.04.2022 fra <https://www.kreftregisteret.no/Temasider/om-kreft/>

Kreftforeningen (u.d.). *Lindrende/palliativ behandling*. Hentet 04.04.2022 fra <https://kreftforeningen.no/om-kreft/behandling/lindrende-palliativ-behandling/>

Kristoffersen, N.J. & Breievne, G. (2016). Lidelse, mening og håp. I Kristoffersen, N.J., Nortvedt, F., Skaug, E.-A. & Grimsbø, G.H. (Red.), *Grunnleggende sykepleie bind 3 – pasientfenomener, samfunn og mestring* (s. 187-221). Gyldendal Akademisk.

Legemiddelhandboka (2021). *Palliativ behandling*. Hentet fra https://www.legemiddelhandboka.no/T21/Palliativ_behandling

Lohne, V. (2019). *Alle kan ikke bli friske, men alle kan få det bedre*. Hentet fra <https://sykepleien.no/meninger/innspill/2019/10/alle-kan-ikke-blir-friske-men-alle-kan-fa-det-bedre>

Lorentsen, B. V. & Grov, K. E. (2017). Generell sykepleie ved kreftsykdommer. I D-G. Stubberud, R. Grønseth & H. Almås (Red.), *Klinisk sykepleie 2* (5.utgave, s. 397-436). Gyldendal Akademisk.

Lorentsen, B.V. (2009). Hvordan kan sykepleieren styrke pasientens håp? Hentet fra <https://sykepleien.no/forskning/2009/03/hvordan-kan-sykepleieren-styrke-pasientens-hap>

Mok, E., Lam, W.M., Chan, L., Lau, K.P., Ng, J.S., Chan, K.S. (2010). The meaning of hope from the perspective of Chinese advanced cancer patients in Hong Kong. *International Journal of Palliative Nursing*, vol. 16, s. 298-305. DOI: <https://doi.org/10.12968/ijpn.2010.16.6.48836>

NSF (u.d.). *Yrkesetiske retningslinjer*. Hentet fra <https://www.nsf.no/etikk-0/yrkesetiske-retningslinjer>

Olsson, L., Östlund, G., Strang, P., Grassmann, E.J. & Friedrichsen, M. (2010). Maintaining hope when close to death: insight from cancer patients in palliative home care. *International Journal of Palliative Nursing*, vol. 16(12), s. 607-612.

Rustøen, T. (2008). Håp hos kronisk syke mennesker. E. Gjengedal & B. R. Hanestad (red.), *Å leve med kronisk sykdom – en varig kursendring*. (2.utg., s. 93 – 102). Cappelen Akademisk Forlag.

Travelbee, J. (2001). *Mellommenneskelige forhold i sykepleie*. Gyldendal akademisk.

Utne, I. (2020). Håp i et kreftforløp. A.M. Reitan & T.K. Schjøllberg (red.), *Kreftsykepleie: Pasient – utfordring – Handling* (4.utg, s. 67 – 79). Cappelen Damm Akademisk.

Vedlegg 1: Litteratormatrise

Artikkel 1: The meaning of hope from the perspective of Chinese advanced cancer patients in Hong Kong

Referanse	Hensikt med studien	Populasjon/kontekst for oppgaven	Metode og utvalg	Resultater og diskusjon	Relevans for oppgaven
<p>Mok, E., Lam, W.M., Chan, L., Lau, K.P., Ng, J.S., Chan, K.S. (2010). The meaning of hope from the perspective of Chinese advanced cancer patients in Hong Kong. International</p>	<p>Hensikten med denne studien er å finne ut av hva håp betyr for kinesiske kreftpasienter i palliativ fase.</p>	<p>Studien inkluderer 17 kinesiske kreftpasienter på over 21 år. De befinner seg på en palliativ enhet.</p>	<p>Studien bruker en kvalitativ metode. Det ble utført semistrukturerte intervjuer. Hvert intervju varte i mellom 30 – 45 minutter.</p>	<p>Denne studien kom frem til fem relevante resultater:</p> <p>Å leve et normalt liv: Å bo hjemme, symptomkontroll, funksjonell uavhengighet og å ha et sosialt liv</p> <p>Sosial støtte: Fra familie og helsepersonell</p> <p>Aktivt gi slipp på kontrollen: kontrollen i stedet for å passivt miste den</p> <p>Forsoning mellom liv og død: Deltakerne kunne fortsatt være håpefulle hvis de betraktet døden som er naturlig prosess, imens de forberedte seg på døden.</p> <p>I stedet for å tilskrive døden til</p>	<p>Denne studien er relevant for min oppgave, fordi den ser på betydningen av håp for palliative kreftpasienter.</p> <p>Det viser seg at funnene i studien er ganske like som funn fra vestlige land, og jeg kan derfor benytte meg av resultatene.</p>

<p>Journal of Palliative Nursing, vol. 16, s. 298-305.</p> <p>DOI: https://doi.org/10.12968/ijpn.2010.16.6.48836</p>				<p>en uheldelig sykdom, og å unngå døden ved å fokusere på kur.</p> <p>Velvære for andre: Deltakerne var håpefulle hvis de opplevde at familien deres levde godt nå</p> <p>Funnene i denne studien er delvis like som i vestlige studier, hvor å leve et normalt liv, sosial støtte, velvære for andre og forsoning mellom liv og død er nøkkeltemaer for håp hos pasienter med avansert kreft.</p> <p>Å leve et normalt liv innebærer funksjonell uavhengighet. Mennesker i Kina ønsker ikke å være avhengig av andre eller være en byrde for familien. Fysisk funksjon bør opprettholdes så lenge som mulig, for å bevare livskvaliteten.</p> <p>Familie er viktig for håpet om</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>sosial støtte. Familie en sentrum for alt i tradisjonell kinesisk kultur. Emosjonell kjærlighet formidles ved å ta vare på andre. Helsepersonell bør være klar over at familien kan spille en sentral rolle i kinesiske pasienters liv og velvære.</p> <p>Å aktivt gi slipp på kontrollen er noe som en ikke finner i vestlig litteratur. Du gjenvinner kontrollen ved å gi slipp på kontrollen.</p>	
--	--	--	--	---	--

Artikkel 2: Living and dying with incurable cancer: a qualitative study on older patients' life values and healthcare professionals' responsivity

Referanse	Hensikt	Populasjon/kontekst for oppgaven	Metode	Resultat og diskusjon	Relevans for oppgaven
Gurp, J.L.P.V, Ebenau, A., Burg, S.V.D. & Hasselaar, J. (2020). Living and dying with incurable cancer: a qualitative study on older patients' life values and healthcare professionals' responsivity. BMC Palliative Care, 19:109.	Hensikten med denne studien er å beskrive eldre palliative pasienters livsverdier, samt se på hvordan helsepersonell reagerer på disse	Studien inkluderer 12 eldre pasienter over 70 år med langtkommet kreft. De ble rekruttert fra en geriatrisk onkologisk avdeling, sykehjem og fra hjemmesykepleieri nstitusjoner. Fra Nederland De var alle klar over at de hadde uhelbredelig kreft. Ingen var kognitivt svekket.	Denne studien bruker en kvalitativ metode, med semistrukturert intervju. Intervjuene varte fra 52 til 84 minutter. Intervjuene ble utført der pasientene ønsket. 11 stykker ble intervjuet hjemme og 1 på hospice.	Håp om forlengelse av livet: Få livsforlengende medisinsk behandling. Noen uttrykte håp om en mirakel kur, men oppgå også at de var realistiske Opprettholde deres vanlige liv Opprettholde en positiv holdning Håper gjenspeiler verdien av å ha en fremtid. Denne fremtiden blir utfordret av kreftens uforutsigbarhet. Prøver å utsette tanker om sykdom og død, ved å opprettholde et vanlig liv.	Denne studien er relevant for min oppgave, fordi det blir snakket om håp knyttet til håndtering av en inkurabel kreftsykdom. Pasientene lister opp forskjellige punkter som bidrar til å i de håp.

DOI: https://doi.org/10.1186/s12904-020-00618-w					
---	--	--	--	--	--

Artikkel 3: Ultimate journey of the terminally ill Ways and pathways of hope

Referanse	Hensikt	Populasjon /kontekst for oppgaven	Metode	Resultat og diskusjon	Relevans for oppgaven
Daneault, S., Lussier, V., Mongeau, S., Yelle, L., Côté, A., Sicotte, C., Paillé, P., Dion, D. & Caulombe, M. (2016). Ultimate journey of the terminally ill – ways and pathways of hope. Canadian Family	Hensikten med studien var å få en bedre forståelse for hva håp har å si for terminale syke kreftpasienter	Studien inkluderer 7 pasienter over 18 år i palliativ fase, med 12 mnd eller mindre levetid I Montreal, Canada Ingen var kognitivt svekket. Alle var klar over at de var i en palliativ fase av sykdommen .	En kvalitativ metode med semistrukturert intervju.	<p>Håp er et irrasjonelt fenomen: En mestring mekanisme som deles av alle mennesker som sliter med livstruende sykdom.</p> <p>Håp på et mirakel: Alle pasientene i studien var klar over at de var i en palliativ fase av sykdommen. Allikevel håpet alle på en fremtid hvor de var kurert, selv om dette krevde et mirakel.</p> <p>Håpet om kur underholder en liten, irrasjonell mulighet for et mirakel.</p> <p>Håp som et fenomen som endrer seg over tid</p> <p>Håp om et forlenget liv</p> <p>Håpet om god livskvalitet: Pasientene håpet ikke på et forlenget liv, om ikke de hadde god livskvalitet. For de fleste innebar dette å leve et normalt liv, slik de gjorde før sykdommen.</p>	Denne studien er relevant for min oppgave, fordi den ser på hva som gir håp til terminale syke kreftpasienter

<p>Physician, vol. 62(8), s.648- 656.</p>				<p>Håp om å nyte nåtiden og forberede seg på slutten:</p> <p>Den «magiske» tekningen forsvant gradvis ettersom sykdommen utviklet seg. Dette medførte en aksept av det som var å komme. Dette bidro til å gi en forsoning med deres personlig erfaring og uhelbredelige sykdom.</p> <p>Noen snakket om helbredelse når de snakket om denne aksepten</p> <p>Dette ga indre fred</p> <p>Noen få studier viser at pasienter kan håpe på kur mens de samtidig erkjenner sin terminale sykdom. Dette kan henge sammen med at pasienter blir tilbudt utallige behandlingsalternativer, som ikke var tilgjengelig for 30 – 40 år siden.</p>	
---	--	--	--	---	--

Artikkel 4: Hope, life and death: A qualitative analysis of dying patients talk about hope

Referanse	Hensikt	Populasjon /kontekst for oppgaven	Metode	Resultat og diskusjon	Relevans for oppgaven
<p>Elliot, J.A & Olver, I.N. (2009). Hope, Life and Death: A Qualitative Analysis of Dying Cancer Patients' Talk About Hope. Death Studies, Vol. 33(7), s.609-638.</p>	<p>Hensikten med studien var å finne ut av hvordan pasientene snakker om håp, i tillegg se på håpets egenskaper</p>	<p>Studien inkluderer 28 palliative kreftpasienter over 18 år.</p> <p>Gjennomsnittsalder på 61 år.</p> <p>De har kort ventet levetid på 3 mnd. eller mindre.</p>	<p>Studien bruker en kvalitativ metode</p>	<p>Håp er essensielt til og for livet: Det er viktig for menneskets eksistens å ha håp. Det blir sett på som en ressurs. Det gjør det mulig for pasientene å «holde ut». Håp anses som essensielt for pasientens velvære.</p> <p>Håp, liv, død og annet: Mange refererte til håp som kvantifiserbart – noe som kan være der i varierende grad eller ikke. Ofte forbundet med muligheten for kur, eller å leve lengre.</p> <p>Håpet om kur henger sammen med å utsette døden, som da betyr et håp om å leve lengre.</p> <p>Selv om det kun er 1 % sjanse for kur, så håpet pasientene på det.</p> <p>Håpet om kur er kanskje urealistisk, men kan henge sammen med fremstillingen av forholdet mellom medisinsk vitenskap og kreft. Medisinsk vitenskap kan gi uttrykk for løfte om potensielt ny kur som presenteres som veldig ekte, og forsterket håpet til pasientene.</p> <p>For de fleste var håpet om å leve lengre knyttet til</p>	<p>Denne studien er relevant for min oppgave, fordi den ser på hvordan palliative kreftpasienter beskriver håp</p>

				<p>spesifikke forhold: akseptabel livskvalitet, utholdelige smerter. Ukontrollert smerte = håpløshet. Livskvalitet + ingen smerter = muliggjør meningsfylt samhandling med familien.</p> <p>Mirakelmedisin kan også sees på som et falsk håp.</p> <p>Håpet om kur trenger ikke å utelukke bevissthet om døden</p> <p>Håper endrer seg i løpet av livet: Håp om å jobbe, gifte seg osv. – knyttet til stadier i livet. Når døden nærmer seg så håper man på andre ting. Håp endrer seg når døden kommer nærmere. Etterlate arv – viktig tema assosiert med håp. To personer snakket spesifikt om et religiøst håp fra Gud.</p>	
--	--	--	--	--	--

Artikkel 5: Maintaining hope when close to death: insight from cancer patients in palliative home care

Referanse	Hensikt	Populasjon/kontekst for oppgaven	Metode	Resultat og diskusjon	Relevans for oppgaven
Olsson, L., Östlund, G., Strang, P., Grassmann, E.J. & Friedrichsen, M. (2010). Maintaining hope when close to death: insight from cancer patients in palliative home care. International Journal of Palliative Nursing, vol. 16(12), s. 607-612.	Hensikten med denne studien er å hvordan kreftpasienter som mottar palliativ hjemmehjelp beholder sitt håp	11 pasienter som mottok palliativ hjemmehjelp	Studien bruker en kvalitativ metode med intervjuer og dagbøker. Dagbøkene ble skrevet av pasientene. Innsamlingsperioden var fra 2005 – 2007.	<p>Opprettholdelse av liv</p> <p>Å leve så normalt som mulig. Viktig å fortsatt bli inkludert – dette gir håp om fremtiden og styrken til å forberede seg på neste fase.</p> <p>Viktig å kommunisere med andre om følelser og vanskelig spørsmål – det å kunne sette ord på nye følelser ga pasientene et nytt perspektiv på livet og deres situasjon.</p> <p>Mange av pasientene ønsker å snakke med sine nærmeste om døden, men de nærmeste hadde ikke lyst til å prate om det. Pasientene følte da at de måtte bære byrden av sykdommen alene – dette tok bort håpet.</p> <p>Pasientene ønsker ikke å snakke om sin egen død, hvis det ikke involverte noen form for håp</p>	Denne studien er relevant for min oppgave fordi den tar for seg hvordan palliative kreftpasienter beholder håpet sitt

				<p>Ved fare for å miste for mye håp, så prøvde pasientene å endre fokus f.eks. ved å søke håp hos leger og/eller behandlinger.</p> <p>Noen endret fokus ved å dagdrømme om et bedre liv, søke etter ny informasjon på internett og prøve alternativ behandling.</p> <p>Forberede seg på døden:</p> <p>Mange synes det var viktig å forberede seg på døden, men synes det var vanskelig. To aspekter kom opp:</p> <p>Ta ansvar for fremtiden – med hensyn til familien. Involvere dem i sykdomsprosessen.</p> <p>Å se muligheten for å leve etter døden – å tenke på hva som faktisk kan skje etter døden bidro til mindre frykt for døden.</p>	
--	--	--	--	---	--

Artikkel 6: Elderly palliative care cancer patients' descriptions of hope-fostering strategies

Referanse	Hensikt	Populasjon/kontekst for oppgaven	Metode	Resultat og diskusjon	Relevans for oppgaven
Duggleby, W. & Wright, K. (2004). Elderly palliative care cancer patients' descriptions of hope-fostering strategies. International Journal of Palliative Nursing, Vol 10, No 7.	Hensikten med denne studien er å se på håp fremkallende strategier.	10 palliative kreftpasienter som mottar palliativ hjemmehjelp · Gjennomsnittsalder på 75 år.	Studien bruker en kvalitativ metode. Intervjuene ble gjennomført i pasientenes hjem.	<p>Etterlate en arv: Viktig for å skape håp. Å etterlate noe av verdi til andre. F.eks. skrive et brev til barnebarnet som kan leses i fremtiden.</p> <p>Oppnå kortsiktige mål: Fra å bake muffins til å komme seg igjennom dagen med minimal kortpustethet. Disse kortsiktige målene hjalp pasienten med å ta en dag om gangen. Ved å lykkes med de kortsiktige målene så ga dette en følelse av kontroll.</p> <p>Endre fokus Ved å holde seg opptatt med f.eks. puslespill.</p> <p>Støttende familie og venner: Dette bidrar til håp.</p> <p>Tro: Tro som en kilde til styrke, tillit og håp. Pasientene hadde tillit til at Gud tok vare på dem og tok vekk deres lidelse.</p> <p>Positive tanker: Viktig med positive tanker for å bevare håpet. Negative tanker gjorde at håpet forsvant.</p> <p>Ærlig informasjon Ærlig informasjon fra sykepleiere og leger ga håp. Å bli løyet til tok vekk håpet.</p>	Denne studien er relevant for min oppgave fordi den tar for seg hvilke strategier som eldre palliative kreftpasienter bruker for å fremme håp

				Kontrollere symptomer Det å ha kontroll på smerter, depresjon, kvalme, dårlig appetitt, vekttap og kortpustethet ga håp. Ukontrollerte symptomer tok vekk håpet	
--	--	--	--	--	--

Artikkel 7: The meaning of the lived experience of hope in patients with cancer in palliative home care

Referanse	Hensikt	Populasjon/kontekst for oppgaven	Metode	Resultat	Relevans for oppgaven
Benzein, E., Norberg, A. & Saveman, B-I. (2001). The meaning of the lived experience of hope in patients with cancer in palliative home care. Palliative Medicine; 15: 117–126.	Hensikten med denne studien er å se på hva betydning av håp er	11 pasienter over 18 år med inkurabel kreftsykdom som mottar palliativ hjemmehjelp. Fire kvinner og syv menn. Gjennomsnittsalder på 65 år.	Kvalitativ studie med intervjuer som ble gjennomført hjemme hos pasientene. Varighet på ca. 75 minutter.	Denne studien kom frem til fire hovedtemaer: Håp om å bli kurert : Selv om de visste at de var alvorlige syke, så hadde de et lite håp om kur eller å bli bedre. Håp om at en ny medisin kan bli utviklet. Håpet om kur var sterkt knyttet sammen med om palliativ behandling ble tilbudt. God symptomkontroll er viktig. Ved fremtredende symptomer så reduseres håpet om kur. Håp om å leve så normalt som mulig : Viktig med interesser og aktiviteter. Viktig å sette kortsiktige mål. Håp om bekreftende relasjoner : Inkluderer seg selv, familie og kjæledyr.	Denne studien er relevant for min oppgave fordi den ser på betydningen av håpet hos palliative kreftpasienter

				<p>Håp om forsoning om liv og død : Å være godt forberedt på døden</p> <p>Å leve med en uhelbredelig sykdom betyr ikke at du skal leve uten håp. Selv om håpet kan være umulig, så kan fortsatt pasienten ha det.</p>	
--	--	--	--	--	--

Artikkel 8: From hope to hope: The experience of older Chinese people with advanced cancer

Referanse	Hensikt	Populasjon/kontekst for oppgaven	Metode	Resultat	Relevans for oppgaven
Chen, H., Komaromy, C. & Valentine, C. (2015). From hope to hope: The experience of older Chinese people with advanced cancer. Health: Vol. 19(2) 154–171	Hensikten med studien er å utforske behandlings tilbudet til eldre kreftpasienter i Kina.	Studien inkluderer tre omsorgsorganisasjoner og enkelt pasienter. Jeg fokuserer kun på svarene fra enkelt pasientene.	Det ble brukt kvalitativt intervju og observasjoner av pasienter, pårørende og helsepersonell.	<p>Å håpe på det beste og forberede seg på det verste:</p> <p>Balansen mellom holdningen om å «holde fast i håpet» og «akseptere det uunngåelige» gjorde dem i stand til å opprettholde kontroll over ting innenfor deres evner, men også å gi slipp på de ukontrollerbare aspektene ved livet.</p> <p>Å ha noen å leve for. Håpet om å leve til de oppfylte visse familieforpliktelser: møte barnebarnet sitt.</p> <p>Håp om helbredelse</p> <p>Alle pasientene uttrykte håp om helbredelse. Dette var det «beste» de håpet på. Dette var knyttet til håpet om å utsette døden og å leve lengre.</p> <p>Medisinsk vitenskap bidro til opprettholdelsen av dette håpet.</p> <p>Plagsomme symptomer svekker dette håpet.</p> <p>Forberede seg på døden</p>	<p>Studien er relevant for min oppgave fordi den kommer frem til viktigheten av håp når du har en kreftsykdom, samt hvordan pasientene opprettholder dette håpet.</p> <p>De fleste av funnene er i tråd med studier fra vestlige land, og kan derfor brukes i oppgaven.</p>

				<p>Å forberede seg på det «verse» var å forberede seg på døden.</p> <p>Mentale og følelsesmessige forberedelser. Praktiske: testament, planlegge begravelse</p> <p>Forsoning mellom liv og død</p> <p>Leve en dag om gangen. Leve lykkelig hver dag. Forsoning med døden innebar aksept om at livet kan ta slutt når som helst. Ikke tenke så mye på fremtiden.</p> <p>Funnene viser viktigheten av håp, og de fleste av funnene er i tråd med studier fra vesten.</p> <p>En balanse om å være optimistisk og realistisk, ha kontroll og å gi slipp.</p> <p>Fortsette å leve samtidig, samtidig som du forbereder deg på døden.</p> <p>Pasientene er redde for å bli en byrde for sin familie</p>	
--	--	--	--	--	--

Vedlegg 2: PICO-skjema

Dette er PICO-skjemaet som jeg utarbeidet før jeg startet å søke. Ordene som står i kursiv ble ikke brukt i søkeprosessen.

P	I	C	O
Pasient/populasjon	Intervensjon	Sammenligning	Utfall
Cancer patients Palliative care End of life Cancer Palliative Terminal Dying	Hope		<i>Meaning</i> <i>express</i>